

Kronprinsesse Märthas tale 10.9.1942.

Jeg vil gjerne at dere der hjemme i Norge skal vite at mine tanker alltid er hos dere, hvorledes de daglig går hjem til alle de trakter av vårt land som jeg i de år jeg har stått ved min manns side har lært å holde så meget av. Jeg kan nevne Nordland, Trøndelagen, Vestlandet med Solstrålepen, Sørlandet, Sirkisdalen, Askerygden og hjemmet på Skaugum med alle de som var i vår tjeneste og alle de som var blitt våre venner. Det skjærer meg i hjertet å tenke hvor vondt dere alle har det, og hva dere må lide og ofre for fedrelandets skyld. Mitt inderligste håp og min stadige bønn er at ventetiden på frihet ikke må bli for lang, og at vi alle om ikke alltfør lenge kan forenes i et fritt Norge. Aldri har jeg som nå så fullt ut forstått fedrelandssangenens ord om "Landet med de tusen hjem". Et samfund bygges opp på hjemmene og i Norge har oppdragelsen av de unge vært lagt an med full forståelse av den enkelte egenart, og ikke basert på en ensartet masseoppdragelse i hvilken samfunnet er alt og den enkelte intet. Det er dette striden for en stor del står om idag. - Vi som lever herute gjennomlever ikke de mange farer og savn som dere derhjemme må utholde. Men vi savner landet vårt, og våre venner og de vi har kjær derhjemme. Vi er fulle av beundring for deres motstand mot dem som har lagt så mange hjem og så meget lykke i grus, og jeg sender en hilsen til alle dem som arbeider for Norges sak i denne tiden. - Jeg har i de siste ukene vært i Norge nærmere enn noen sinde i løpet av de siste 2 årene, og mitt håp er at jeg kan fortsette videre østover til Norge, til mitt hjem, til mine venner, til mitt folk."

Sammendrag av nyhetene 12/9.

Ved Stalingrad blir de tyske angrep stadig voldsemerre. Russerne har ikke trukket seg tilbake i de siste 23 timer. Novorosijsk er evakuert av russerne. På midtfronten og ved Volkov lenger nord angriper russerne. Slagfronten i Egypt er fremdeles rolig. De britiske operasjoner på Madagaskar forløper tilfredstillende. I det fjerne Østen blir japanernes angrep i retning av Port Moresby på Ny Guinea fremdeles holdt. I Amerika er 108 handelsskip hvert på 10 000 tonn blitt bygget på 2 måneder.

Sammendrag av nyhetene 11/8.

En stor britisk bombeflystyrke rettet inatt kraftige angrep mot Düsseldorf. 31 fly savnes. Stalingrad holder fremdeles stand mot voldsemerre tyske angrep. Vest for byen har russerne ikke trukket seg tilbake, men i SV har de evakuert en landsby. I Novorosijsk pågår det gatekamper. Det er ingen forandring av betydning på andre steder av fronten. - I Libya har det vært patruljevirkoshet. Japanerne har ikke hatt noen ny fremgang mot Port Moresby. Allierte bombefly har fortsatt sine angrep mot japanernes sambandslinjer.

Sammendrag av nyhetene 10/9.

Tyskerne har hatt noen fremgang ved Stalingrad, men har hatt svære tap. Det raser voldsomme slag i utkanten av Novorosijsk. 10 tyske angrep er blitt slått tilbake på 24 timer. På midtfronten har russerne ødelagt en rekke tyske stillinger. - Russiske bombefly angrep Budapest inatt igjen og andre mål i Ungarn og Øst-Tyskland. Etter det kraftige angrep på Frankfurt a/M. foretok britiske fly angrep mot mål i Vest-Tyskland uten selv å lide noen tap. En fiendtlig konvoi ble angrepet utenfor Hollands kyst, og det største skip ble satt i brand. - Fra Kalro meldes om britisk patruljevirkoshet langs hele fronten. - Japanerne har tvunget seg vei gjennom et pass i fjellene på New Guinea og rykket fram 18 km. Kampene pågår 75 km. fra Port Moresby. - Churchill har gitt en oversikt over stillingen i India hvor han uttalte at stillingen har bedret seg og er tilfredsstillende. - I tilleggsprogrammet talte Konrad Nordahl, formann i Norges faglige landsorganisasjon i anledning av Årsdagen for henrettelsen av Viggo Hansteen og Rolf Wickstrøm. På neste side referer vi nyhetene fra søndag kveld.

Russland. Fra Stalingrad blir det meldt at russernes motstand er like kraftig som før, enda de har foretatt en tilbaketrekning vest for byen. heftige kamper fortsetter og tyskerne har stadig kolossale tap ved sine frontalangrep. Sydvest for byen har russerne gått til motangrep. Den russiske avis Izvestia skriver idag at det aldri før i krigshistorien har vært utkjempet så voldsomme slag som ved Stalingrad. Fra Kaukasus meldes at nye tyske angrep er slått tilbake. Den første sne er allerede faldt i Kaukasusfjellene. Ved Volkafronten, SØ for Leningrad blir det meldt om russisk offensiv. Russene holder terrenget og fortsetter sin framgang, og alle tyske forsøk på å forbedre stillingen ved motangrep har vært mislykket. Kampen har også blussert opp igjen på finskefronten. - Tyskerne har utnevnt tre generaler til å holde oppsyn med forberedelsene til neste vinterfelttog. Det er general Frantz Halder, Alfred Jakob og von Wittersheim.

Midtøsten. Fra Kairo meldes om britisk patruljefirksomhet og artilleriduelli. En fiendtlig fly ble skutt ned og andre skadet. Den kommanderende general i Midtøsten, general Maxwell, har nettopp fullført en inspeksjonsreise i Eri-trea. - Fra Madagaskar meldes at alle operasjoner fortsetter tilfredstillende og angrepet mot hovedstaden, Tananarive fortsetter og møter ingen motstand. Tidligere har de allierte besatt den viktige havneby Andanja på vestkysten. Likeledes har de allierte inntatt byen Bohomar(?) på østkysten uten motstand.

Det fjerne Østen. Japanerne blir holdt tilbake i fjellpassene på New Guinea. Alle de viktige stillinger på Salomonøyene er nå helt og holdent på de alliertes hender. Spesielt på Guadalcanar og Tulagi hadde japanerne store tap. På treddager mistet japanerne tyve fly. Fra Chungking meldes at kineserne oppøver 2 millioner menn til hæren.

Ellers: Fra Amerika meldes at 600 000 mann av Amerikas væpnede styrker tjenestegjør i de allierte land. Fra Vichy meldes at det igår ble satt opp bevæpnede skiltvakter ved alle offentlige bygninger i byen. Det opplyses til-taket ble gjort for å sette Vichys beredskap på prøve ifall det skulle oppstå uroligheter. Amerikas utenriksminister, Cordell Hull, har sendt en note til Luxembourgs sendemann i Washington hvor han gir uttrykk for det amerikanske folks harme over at Hitler vil tvinge Luxembourgs ungdom inn i den tyske hær. Befolkningen i Luxembourg ønsker ikke å ha noe å gjøre med Tyskland, og Luxembourg kommer aldri til å godkjenne foreningen med Det tyske rike. - Fotografier som ble tatt av Düsseldorf viser at skaden etter flyangrepene var stor og omfattende. Det er også blitt tatt fotografier av Karlsruhe etter angrepet 2. september. Også her viser bildene stor skade. - For to år siden var skaget om Storbritannia på sitt høyeste. Det er interessant å minnes hva Berliner-kringkasteren uttalte 17. sept. 1940: "De britiske flyvere er ikke verd den betaling de får. Londons befolkning er på randen av sammenbrudd." - De forenede nasjoners sjøfolk ble møtt ved en konsert i London igår. Tilstede var bl. a. Kong Håkon, Prinsgemal Bernhard av Holland, Kong Georg av Hellas og den engelske konge.

I tilleggssproget var det en tale av den kjente amerikanske kroniker Graham Swing. Han uttalte bl. a. at nordmennene skal vite at de har gjort en innsats i denne krigen som ikke kan måles i materielle verdier. Den faste og urokkelige motstand som særlig prester, lærere og offentlige tjenestemenn har vist har gjort et dypt inntrykk langt utover landets grenser. Den har vekket og gitt mot til folk som var truet overalt i verden. Krigen må først og fremst vinnes med åndsmakt, og her kan et lite folk utrette like så meget som et stort. Den faste norske holdning har virket ansporende på den amerikanske kampånd.

Flyangrep. Britiske bombefly rettet et kraftig angrep mot Bremen inatt. Løse nattangrepet var under utvikling gjorde britiske bombefly tokter mot tyske flybaser i Nord-Frankrike og Nederland. 18 britiske fly savnes. Tøktet mot Bremen var det 2. på ti dager mot denne by, og det syvende store angrepet mot Tyskland denne måned. Det er idag to år siden den tyske kringkasting meldte: "London får nå dødsstøtet. Befolkningen flykter skrekkslagen. Regjeringen skal flytte fra London, antagelig til Kanada." Inatt var det ingen tyske fly over Storbritannia. - Russiske fly angrep også inatt mål i Øst-Tyskland og Ungarn. Tysk telegrambyrå innrømmer at det ble kastet bomber og voldt uendel skade.

Russland. Det meldes om nye kamper vest og sydvest om Stalingrad. Russene har slått tilbake tyske angrep her. Det er likeledes kamper i Mostock-området i Kaukasus. Tyskerne avanserer hverken her eller andre steder. Vest for Leningrad holder russerne de voldsomme tyske angrepene i sjakk. 16 km. syd for Schlüssleburg har russerne erobret en ny stilling og tilintetgjort tyskernes forsøk på å ta den tilbake. På mellemlinjen er Rzew nu totalt omringet av russerne. Det forlyder at tyskerne har overskredet Don på et nytt sted. Ved Leningrad ble en stor tysk tankstyrke revet opp, og da infanteriet således var uten beskyttelse av tankavdelingen led det samme skjebne. Syd for Leningrad var det lyktes tyskerne å bryte seg inn i de russiske stillinger, men russiske tanks gjenerobret stillingene.

Midtøsten. Det britiske kommunike fra Kairo melder om fortsatt patruljevirk-somhet og flyangrep på fiendtlige kolonner. Minst seks fiendtlige fly ble skutt ned. Georgskorset, som søn Maltas befolkning har fått for det heltemot den har utvist, ble overlevert igår. I over to år har Malta motstått alle angrep og skutt ned 979 aksefly. - Fra Madagaskar meldes at to britiske kolonner nærmer seg hovedstaden Tananarive. Også ved Morondava fortset-ter den britiske framrykking. Det ble ikke løsnat et skudd mot de britiske tropper ved Majunga.

Det fjerne Østen. De allierte bombefly har rettet nye angrep mot japanske baser på New Guinea. Japanerne har ikke hatt noen framgang i fjellene ved Port Moresby. Utanfor New Britain er en japansk krysser og to handelsfartøyer blitt bombet. Det ene handelsfartøyet sank øyeblikkelig. 143 japanske fly er skutt ned over Solomonsøyene siden amerikanerne okkuperte øyene. Fra Kina meldes at kinesiske styrker har gjenerobret en by 10 km. fra hoved-staden.

Ellers: Fra Vichy meldes at en krise med langtrekkende følger er oppstått i Frankrike. Stor forbitrelse brer seg både i det okkuperte og uokkuperte Frankrike over Laval's og Hitlers krav. De franske arbeidere har nektet å la seg hverve frivillig til å arbeide i Tyskland, har Laval sendt ut et de-kret hvor menn fra 18-50 år og ugifte kvinner fra 21-35 år innkalles til "arbeidstjeneste." Videre er det franske folk forbitret over jødeforfølgelsen. Det er utfærdiget en protestskrivelse undertegnet av flere kardinaler og ørke-biskopper, og i Syd-Frankrike er det lest opp et hyrdebrev i kirken. Laval har sendt ut en forordning som setter det franske politi direkte under hans myndighet, d. v. s. at hele politistyrken står til hans og gjennom ham til tyskernes rådighet. Fem franske medlemmer av Deputeretkammeret, som nettopp er kommet til Amerika, har sluttet seg til den protest Herriot sendte til Petain om samarbeide med tyskerne. I denne skrivelse uttales blandt annet: "Den franske arbeiderklasse er igjen kommet med i krigen, og har allerede vunnet en seiersom kanskje vil vise seg å være av den største betydning. Tyskerne mangler nå 300000 mann i sin krigsindustri. Takket være den franske arbeiders faste holdning kan denne mangel bli en faktor av stor betydning i slaget om Russland." - Fra Sverige meldes at et større antall østerrikske tropper som har vært stasjonert i Nord-Norge er rømt over til Sverige for å slippe å reise tilbake til Russland. De tyske vaktposter langs den svenske grense er blitt tredoblet for å hindre ytterligere rømninger. - Et hemmelig dekret som Quisling har utstedt er falt i nordmenns hender. Her heter det at en rekke offiserer og underoffiserer har fått brev fra sivilforvaltningen for hær og marine om å hverve medlemmer av NS til den norske legion og Waf-fen SS. Hvervingen skal foregå mest mulig hemmelig. Hitler vil vel nødig at det skal falle for sterkt i øynene at han ikke kan skaffe nok folk i sitt eget land.

Russland: Hefte kampen fortsetter i Stalingradområdet, melder det siste russ.komm., som videre beretter om den fullstendige tilintetgjørelse av ty.infanteriregim. samt ødelagelsen av flere ty.tanks og en mengde kanoner. Et tidl. russ.komm.meldte om gjenerobringen av flere kanoner. Kampene raser nå i halvveisalt russ byer. Ty. angriper utvilsomt med infanteri, tanks og langtrekkende kanoner, og de har vunnet nytt terreng nordvest og sørvest for byen. Men den russ.motstand er like hardnakket, og y.Beech angrep blir stadig slått tilbake. Ved Veronesi står kampene i heftighet. Ellers er det lite nytt fra de øvrige frontavsnitt. Ty.fremtredning mot Kaukasus er stoppet opp. Faren for oljefeltene eksisterer fremdeles, men ty.kamper på disse områdene er i dalene og er utsett for tilintetgjørelse av russ.kanoner. Hver langt ty.soldat kan klare å trengte fram i år, er det fortidlig å se noe om. Men sett i forhold til deres innsett av folk og våpen, har deres landvinning hittil ikke vært stor. Første avsnitt av kampen om oljen har endt med et ty.nederlag. Den russ.flåte har, selv etter tapet av Novorossiisk, fullstendig herredømme i Svartehavet. Det meldes idag om et nytt tilintetgjørende slag som er russ. flåte har rettet mot en stor ty.konvoj. Fire store transportkip og flåtebåter har blitt ødelagt eller alvorlig skadet. Fra Istanbul blir det fullstendige opplysninger om skadene på Svartehavet. De samme siste russ. seiler kommentert slik: "Den ty.skipet på Svartehavet er nå utvilsomt innkrenset til en begrenset trafikk, og det er sannsynligvis at ty. vil bli tvunget til å trekke seg tilbake." Den ty.skipet på Svartehavet vil ikke falle.

Frankrike: Det er fremdeles opphold i kampen i Nordfrankrike, men fra begge sider foregår en livlig patruljevirkningshet. Det brit.tokter karakteriserer som meget vallykte. Tyske soldater som er tatt til fange, er blitt sendt med 25 tonn kanonene utte kommando på den 1. sept. greide å trengte gjennom de brit.minifelter, tvang dem til å trekke seg tilbake og etterlot seg en stor del av sine tanks. Den nye tyske, som brit.hær hadde FA av i begynnelsen av den ty.offensiv i juni, kommer nå i tillegg utvilsomt og motter med begrensning av de brit.soldater. Brit.ingenjører har skutt ned to fiendt. mariner over Sicilia. Et stort og et middelstort akkord ble angrepet ved midt på natten.

Polen: Det er fremdeles opphold i kampen i Nordfrankrike, men fra begge sider foregår en livlig patruljevirkningshet. Det brit.tokter karakteriserer som meget vallykte. Tyske soldater som er tatt til fange, er blitt sendt med 25 tonn kanonene utte kommando på den 1. sept. greide å trengte gjennom de brit.minifelter, tvang dem til å trekke seg tilbake og etterlot seg en stor del av sine tanks. Den nye tyske, som brit.hær hadde FA av i begynnelsen av den ty.offensiv i juni, kommer nå i tillegg utvilsomt og motter med begrensning av de brit.soldater. Brit.ingenjører har skutt ned to fiendt. mariner over Sicilia. Et stort og et middelstort akkord ble angrepet ved midt på natten.

Japan: Det er fremdeles opphold i kampen i Nordfrankrike, men fra begge sider foregår en livlig patruljevirkningshet. Det brit.tokter karakteriserer som meget vallykte. Tyske soldater som er tatt til fange, er blitt sendt med 25 tonn kanonene utte kommando på den 1. sept. greide å trengte gjennom de brit.minifelter, tvang dem til å trekke seg tilbake og etterlot seg en stor del av sine tanks. Den nye tyske, som brit.hær hadde FA av i begynnelsen av den ty.offensiv i juni, kommer nå i tillegg utvilsomt og motter med begrensning av de brit.soldater. Brit.ingenjører har skutt ned to fiendt. mariner over Sicilia. Et stort og et middelstort akkord ble angrepet ved midt på natten.

Den tyske hær har nå gått ut på nytt og er nå på vei mot Stalingrad. Den tyske hær har nå gått ut på nytt og er nå på vei mot Stalingrad. Den tyske hær har nå gått ut på nytt og er nå på vei mot Stalingrad.

Frankrike: Det er fremdeles opphold i kampen i Nordfrankrike, men fra begge sider foregår en livlig patruljevirkningshet. Det brit.tokter karakteriserer som meget vallykte. Tyske soldater som er tatt til fange, er blitt sendt med 25 tonn kanonene utte kommando på den 1. sept. greide å trengte gjennom de brit.minifelter, tvang dem til å trekke seg tilbake og etterlot seg en stor del av sine tanks. Den nye tyske, som brit.hær hadde FA av i begynnelsen av den ty.offensiv i juni, kommer nå i tillegg utvilsomt og motter med begrensning av de brit.soldater. Brit.ingenjører har skutt ned to fiendt. mariner over Sicilia. Et stort og et middelstort akkord ble angrepet ved midt på natten.

Polen: Det er fremdeles opphold i kampen i Nordfrankrike, men fra begge sider foregår en livlig patruljevirkningshet. Det brit.tokter karakteriserer som meget vallykte. Tyske soldater som er tatt til fange, er blitt sendt med 25 tonn kanonene utte kommando på den 1. sept. greide å trengte gjennom de brit.minifelter, tvang dem til å trekke seg tilbake og etterlot seg en stor del av sine tanks. Den nye tyske, som brit.hær hadde FA av i begynnelsen av den ty.offensiv i juni, kommer nå i tillegg utvilsomt og motter med begrensning av de brit.soldater. Brit.ingenjører har skutt ned to fiendt. mariner over Sicilia. Et stort og et middelstort akkord ble angrepet ved midt på natten.

Japan: Det er fremdeles opphold i kampen i Nordfrankrike, men fra begge sider foregår en livlig patruljevirkningshet. Det brit.tokter karakteriserer som meget vallykte. Tyske soldater som er tatt til fange, er blitt sendt med 25 tonn kanonene utte kommando på den 1. sept. greide å trengte gjennom de brit.minifelter, tvang dem til å trekke seg tilbake og etterlot seg en stor del av sine tanks. Den nye tyske, som brit.hær hadde FA av i begynnelsen av den ty.offensiv i juni, kommer nå i tillegg utvilsomt og motter med begrensning av de brit.soldater. Brit.ingenjører har skutt ned to fiendt. mariner over Sicilia. Et stort og et middelstort akkord ble angrepet ved midt på natten.

Russland: Hefte kampen fortsetter i Stalingradområdet, melder det siste russ.komm., som videre beretter om den fullstendige tilintetgjørelse av ty.infanteriregim. samt ødelagelsen av flere ty.tanks og en mengde kanoner. Et tidl. russ.komm.meldte om gjenerobringen av flere kanoner. Kampene raser nå i halvveisalt russ byer. Ty. angriper utvilsomt med infanteri, tanks og langtrekkende kanoner, og de har vunnet nytt terreng nordvest og sørvest for byen. Men den russ.motstand er like hardnakket, og y.Beech angrep blir stadig slått tilbake. Ved Veronesi står kampene i heftighet. Ellers er det lite nytt fra de øvrige frontavsnitt. Ty.fremtredning mot Kaukasus er stoppet opp. Faren for oljefeltene eksisterer fremdeles, men ty.kamper på disse områdene er i dalene og er utsett for tilintetgjørelse av russ.kanoner. Hver langt ty.soldat kan klare å trengte fram i år, er det fortidlig å se noe om. Men sett i forhold til deres innsett av folk og våpen, har deres landvinning hittil ikke vært stor. Første avsnitt av kampen om oljen har endt med et ty.nederlag. Den russ.flåte har, selv etter tapet av Novorossiisk, fullstendig herredømme i Svartehavet. Det meldes idag om et nytt tilintetgjørende slag som er russ. flåte har rettet mot en stor ty.konvoj. Fire store transportkip og flåtebåter har blitt ødelagt eller alvorlig skadet. Fra Istanbul blir det fullstendige opplysninger om skadene på Svartehavet. De samme siste russ. seiler kommentert slik: "Den ty.skipet på Svartehavet er nå utvilsomt innkrenset til en begrenset trafikk, og det er sannsynligvis at ty. vil bli tvunget til å trekke seg tilbake." Den ty.skipet på Svartehavet vil ikke falle.

Frankrike: Det er fremdeles opphold i kampen i Nordfrankrike, men fra begge sider foregår en livlig patruljevirkningshet. Det brit.tokter karakteriserer som meget vallykte. Tyske soldater som er tatt til fange, er blitt sendt med 25 tonn kanonene utte kommando på den 1. sept. greide å trengte gjennom de brit.minifelter, tvang dem til å trekke seg tilbake og etterlot seg en stor del av sine tanks. Den nye tyske, som brit.hær hadde FA av i begynnelsen av den ty.offensiv i juni, kommer nå i tillegg utvilsomt og motter med begrensning av de brit.soldater. Brit.ingenjører har skutt ned to fiendt. mariner over Sicilia. Et stort og et middelstort akkord ble angrepet ved midt på natten.

Polen: Det er fremdeles opphold i kampen i Nordfrankrike, men fra begge sider foregår en livlig patruljevirkningshet. Det brit.tokter karakteriserer som meget vallykte. Tyske soldater som er tatt til fange, er blitt sendt med 25 tonn kanonene utte kommando på den 1. sept. greide å trengte gjennom de brit.minifelter, tvang dem til å trekke seg tilbake og etterlot seg en stor del av sine tanks. Den nye tyske, som brit.hær hadde FA av i begynnelsen av den ty.offensiv i juni, kommer nå i tillegg utvilsomt og motter med begrensning av de brit.soldater. Brit.ingenjører har skutt ned to fiendt. mariner over Sicilia. Et stort og et middelstort akkord ble angrepet ved midt på natten.

Japan: Det er fremdeles opphold i kampen i Nordfrankrike, men fra begge sider foregår en livlig patruljevirkningshet. Det brit.tokter karakteriserer som meget vallykte. Tyske soldater som er tatt til fange, er blitt sendt med 25 tonn kanonene utte kommando på den 1. sept. greide å trengte gjennom de brit.minifelter, tvang dem til å trekke seg tilbake og etterlot seg en stor del av sine tanks. Den nye tyske, som brit.hær hadde FA av i begynnelsen av den ty.offensiv i juni, kommer nå i tillegg utvilsomt og motter med begrensning av de brit.soldater. Brit.ingenjører har skutt ned to fiendt. mariner over Sicilia. Et stort og et middelstort akkord ble angrepet ved midt på natten.

Den tyske hær har nå gått ut på nytt og er nå på vei mot Stalingrad. Den tyske hær har nå gått ut på nytt og er nå på vei mot Stalingrad.

KONG HAAKON talte ikveld til hjemmefronten:

Kjære landsmenn. Jeg vil benytte anledningen til å takke dere hjemme for den viljen jeg møtte på min 70-årsdag. Hjemmefronten viser oss et stort en besluttsomhet som har avtvunget hele den siviliserte verdens beundring. Den er en spore til hver på vår plass å gjøre vårt ytterste for et fritt Norge. Ideen kan falle lang for dere hjemme. Men tap ikke motet! Husk at vi kjemper for en rettferdig sak. La dere ikke provosere, men fortsett kampen i det stille i bevissthet om at vår tid kommer. Bevar troen! Vår tid kommer, vår sikkerhet! Norge skal atter bli hva det var: ET FRITT OG SELVSTENDIG NORGE.

Etter Kongens tale sang et 1000-stemmig kor fra det norske Amerika "Ja, vi elsker."

Nyhetsene i kveld:

14. september. Tusen britiske bombefly angrep inatt mål i nord- og nordvest Tyskland. De tyske ubåtverfter i Flensburg var hovedmålet. Dette er det 6. angrepet mot Flensburg. 10 fly savnes fra dette tokt og fra operasjoner mot fiendtlig skipsfart ved Texel utenfor Holland. Det ble oppnådd fulltreffere på tre fattere tross heftig motstand fra tyske jagerfly og en voldsam speidrid fra de eskorterende skip. - Tre tyske bombefly fløy inatt over Storbritannia. Det ble ikke skutt ned. 24 bomber ble sluppet over nordøst-England.

Russland. Det er intet opphold i slaget om Stalingrad. Kraftige angrep i retning av byens sentrum støttet av tanks er avvist under hårde kamper i byens gater. 42 fiendtlige tanks ble ødelagt. Nordvest for byen fortsetter russerne sine offensive operasjoner. Russiske krigsskip på Volga bombarderer tyske stillinger og tanks. I et tillegg til dagens russiske kommunike heter det at tyskerne har svære tap. Slaget om Stalingrad fortsetter, og hver dag må 1500 tyskere betale for det med sine liv. - I Kaukasus blir fiendtlige angrep i Novorossisk-området og i retning av eljefeltene i Grosnyi holdt. På Voronezj-fronten har russerne revet opp endel tyske stillinger. Det er ingen forandring av betydning på andre frontavsnitt. - Nok en stor alliert konvoy med britiske, amerikanske og russiske handelsfartøyer er ankommet til nord-russiske havner med store mengder krigsmateriell til sovjetarmeen. Alle de eskorterende krigsskip nådde sine baser til tross for angrep fra fiendtlige ubåter og fly. Og med hensyn til handelsskipene heter det at de tyske meldinger er mer enn vanlig overdrevne. EBC's sjømilitære medarbeider skriver at det er bemerkelsesverdig at ingen av de eskorterende skip er gått tapt, idet dette er en av de alliertes farligste farleder.

Midtøsten. Natt til onsdag var det patruljevirkosomhet i Libya, men nå er alt stille. Som tidligere meldt er Tobruk og Benghazi angrepet. 2 fiendtlige skip gikk fulltreffere på havnen i Benghazi. Ingen av de angripende britiske fly gikk tapt. I forgårs oppnådde et britisk torpedofly en fulltreffer på et fiendtlig fartøyt utenfor Hellas. - Etter at den siste franske garnison igr overga seg betingelsesløst, rykket de allierte styrker igr ettermiddag inn i Ta'afive, hovedstaden på Madagaskar. Den britiske okkupasjonsmakt proklamerte i Fananarives radio igr kveld at den britiske okkupasjonsmakt bare har ett formål: å komme aksjemaktene i forkjøpet. Det franske flagg vil som før vane over Madagaskar.

Det fjerne Østen. Det meldes om heftige patruljetrofninger i Owen-Stanley-fjellene på New Guinea, der japanernes framstøt mot Port Moresby har vært holdt i 14 dager. Allierte jagerfly har foretatt et nytt angrep på japanernes forsyningsbaser på New Guinea. - Kampene fortsetter på Guadalcanar i Salomon-gruppen. Amerikanernes stillinger er intakte.

Belgia. 3 medlemmer av den belgiske regjering er i den senere tid kommet til Storbritannia fra det okkuperte Belgia. Det er den tidligere arbeids- og sosialminister Delfosse, som nå er utnevnt til finansminister, den tidligere finansminister og ytterligere et regjeringsmedlem. De to siste er nå sendt til Kanada med viktige oppdrag fra den belgiske regjering i London.

I tilleggsprogrammet ikveld talte lederen av den norske kringkasteren i Boston, redaktør Finn Moe, som nå er kommet til London.

28 SEP. 1942

LONDON - RADIO

1369

2 6 SER. 1942

1942

2 2

Nr. 149.

Fredag 25 september 1942 kl. 19.30.

Russland. Slaget om Stalingrad, som har vart i 57 dager, er fremdeles på høydepunktet. De tyske angrep blir stadig heftigere. Ikke utenfor byen gikk tyskerne til et voldsomt angrep med tanks av alle modeller, fra lette hurtige vogner til kraftig armerte kolosser, i et forsøk på å ta hovedgaten som fører fra Stalingrad til Volga. Angrepet er hittil stanset. Et annet sted prøvde tyskerne å omgå de russiske stillinger og inntok herunder flere hus, men russerne gikk til motangrep og fjeneropret sine opprinnelige stillinger. Reuter skriver at situasjonen ved Stalingrad stort sett er uforandret, men det betyr ikke at den er stabil. De heftigste gatekamper i denne krig raser, og snart har den ene, snart den annen part overtaket. Et russisk kommunike i formiddag melder at et tysk motangrep nordvest for byen er slått tilbake. En senere melding forteller at russiske tropper har brutt seg dypt inn de tyske stillinger, tatt en landsby og fortsetter framrykkingen. - Ved de øvrige fronter er stillingen stort sett uforandret. Ved Mosdok er flere tyske angrep avvist. Sydøst for Novorossisk pågår innbitte kamper. Ved Leningrad har tyskerne i den senere tid forgjeves prøvd å ta tilbake de stillinger som de tapte for noen tid siden.

Tyskland. Det forlyder nå at enda en tysk general, Gessner (?), er død. - I Storbritannia er man av den oppfatning at den jevne tysker er i stor villrede på grunn av det uavgjorte slaget om Stalingrad. Tysk propaganda prøver nå å få det til at slaget er av mindre betydning, da byen ikke har noen strategisk viktighet. Hovedmålet var, erklæres det, å skille de sydlige russiske armeer fra de andre, "og dette mål er i virkeligheten allerede nådd". Denne endring i tonefallet tyder ialtfall at tyskerne nærer engstelse for Stalingradslaget varighet. - Britiske bombefly besøkte inatt ubåthavnen i Flensburg og andre mål ved Østsjøkyusten. Skip i en tysk konvoy utenfor Nederland har fått tre fulltreffere fra en britisk bombeflyavdeling. Et av de få tyske fly som var over Storbritannia igjen ble skutt ned. Mål i sydvest England ble beskyttet, men skaden var liten og det var ingen sårde.

Konvoyslaget. Det foreligger nå nærmere opplysninger om det store konvoyslaget i de nordlige farvann. Slaget fant i to faser. For det første ble den store allierte konvoy på vei til Russland uavbrutt angrepet av tyske ubåter, bombe- og torpedofly i tiden 12. - 17.9. Dessuten ble den eskorterende avdeling til en annen konvoy på hjemvei angrepet av tyskerne. I den første fase gikk intet av de eskorterende skip tapt, men på hjemveien fikk destroyeren "Somali" et torpedotreff, og etter at den hadde holdt seg oppe i tre døgn knakk den i to og sank. Videre gikk minesveiperen "Leda" tapt. Britene mistet fire fly, men flygerne på tre av dem ble reddet. 40 tyske fly ble skutt ned i sjøen, og flere andre skadet. To tyske ubåter er nesten helt sikkert senket, fire andre alvorlig skadet.

Balkan. Den ungarske forsvarsminister har trukket seg tilbake, visstnok som følge av de fornyede tyske krav på mere kanonføde fra Balkanlandene, som i stigende grad begynner å stritte imot Hitlers endeløse utnyttelse av deres folk. Rumenerne faller i tusenvis på østfronten. Antonescus overtagelse av makten i Romania er muligens skjedd for å forebygge alvorlige vanskeligheter innenlands. Romania har ingen krigsmål i Russland, men er gått i kamp i håp om å belønnes med de distrikter som de i sin tid måtte avstå til den nå nominelle forbundsfelle Ungarn. Med hensyn til Bulgaria har landet hittil konsekvent nektet å sende tropper mot Russland. En engelsk korrespondent i Istanbul oppsummerer situasjonen slik: Det ser ut som om Hitler kan bli nødt til å frigjøre styrker på østfronten for å bruke dem til å holde deres egne land i sjakk; Balkanlandene begynner å angre sin tilslutning til aksen og de vil ikke betenke seg hvis de kunne se sitt snitt til å vri seg løs.

Østen. I Nord-Afrika er det opphold i kampene til lands, men briterne utfolder en livlig aktivitet i luften. Den fiendtlige luftvirksomhet er meget ligen. - De erobrede områder på Madagaskar blir foreløpig stillet under militær jurisdiksjon. - I Stillehavet har amerikanske fly angrepet en stor samling av fiendtlige skip utenfor Recul. Videre er de japanske sambandslinjer på New Guinea blitt bombet. - 2 000 km.s-landeveien fra USA til Alaska vil bli åpnet omkring 1/12, flere måneder før heretost. Den vil kanskje få stor betydning for trafikken over Barentshavet til Russland.

Flyangrepet på Oslo. Det britiske flyangrep mot Oslo fredag ble utført med 2-motors bombefly av den såkalte Moskito-type. Det er første gang man har melding om at denne typen er brukt under flyangrep. Det deltok 4 fly i angrepet, og bare ett savnes. De tyske meldinger går som kjent ut på at 3 britiske fly ble skutt ned. Angrepet ble ledet av den kjente engelske flyver Parry, som tidligere er dekorert for mot og tapperhet under dagslysangrep mot tyske byer. En av flyverne forteller: De fikk ram på ett av flyene, og vi så det falle i sjøen. En annen ble skadet nær propellen av det tyske luftvern, men klarte å fly tilbake til England. Vi fløy lavt nok til å se hakerorflagget vaie på Victoria Terrasse. Bombene ble sluppet bare få hundre meter fra Universitetet, der Quislings fyrerting nettopp fant sted. Oslokringskretsen måtte avbryte den bebudede rapportasje fra hirdmønstringen. London meldte lørdag kveld at under det britiske flyangrep på Oslo ble Gestapos hovedkvarter på Victoria Terrasse truffet. Meldinger til London fra Oslo idag bekrefter at det ble gjort betydelig skade på Victoria Terrasse under bombe-toktet. De nærmere enkeltheter om angrepet er fremdeles en hemmelighet.

Russland. Nyhetene fra Stalingrad idag går ut på fortsatte russiske angrep på vest for byen. Tilgjengelig har her esobret verdifulle stillinger nordvest for byen, og tyskerne gjør alt for å ta dem tilbake. Det meldes videre om nye tyske stormangrep innenfor byen, der fienden på ett punkt har lyktes å trenge gjennom de russiske linjer. En korrespondent skriver at det blir kjempet i og utenfor butikker, kino lokaler er festninger og trangt gater løpegraver. I en bygning ble 200 tyskere blåst opp. Et russisk kommunique meldte igår kveld om kamper sør for byen. Dette er den første melding om russiske angrep sør for Stalingrad. - På alle andre frontavsnitt blir tyskerne holdt. De russiske angrep i Kaukasus i retning av oljefeltene i Gros og i er stoppet opp. Det meldes videre om kamper ved Sinjavino, sør for Leningrad. Russerne har et sted gått over Nevaelva. - Roosevelt's personlige utsending Wendell Wilkie er idag avreist fra Moskva til Kina. I Moskva har han hatt samtaler med Stalin og andre ledende russiske militærpersonligheter. Han har også besøkt fronten, og han ga ved avreisen idag uttrykk for sin beundring for den russiske soldats kumpånd.

Utenriksminister Eden holdt igår en betydningsfull tale der han bl.a. kom inn på forholdene etter krigen. Han uttalte at tyskernes vanskeligheter nå blir større og større, ikke minst på grunn av den britiske flyeffensiv som nå holder på å øke både i tyngde og styrke. Et av Storbritannias krigsmål er å gjenopprette ro og orden i de okkuperte land når fienden er drevet ut, og det britiske folk er villig til å gjøre store ofre for å hjelpe sine alliertes nød. Eden kom inn på nazistenes forbrytelser i de okkuperte land og uttalte at Storbritannia er i et besluttet på at disse forbrytelser skal bli straffet. Dette er ikke bare Storbritannias vilje, men også dets alliertes. Gjengjeldelsen skal være hurtig, sikker og fullstendig. Med hensyn til Storbritannias utenrikspolitikk understreket Eden sitt lands faste vilje til å samarbeide med Russland, De forente Stater og også Kina. Det er ikke lenger mulig å betrakte fremmede land som fjerntliggende steder, hvis levemåte ikke er vår, og hvis interesser ikke er våre. Den gamle verden er død, og ingen kan lenger stoppe store revolusjonære omveltninger, som han aldri så gjerne ville. Det er slutt med isoleringspolitikken. Storbritannia vil aldri miste troen på seg selv som nasjon, og aldri glemme sitt ansvar som verdensmakt.

Praha. Den ortodokse kirke i Tsjekkoslovakia er oppløst, og kirkens eiendommer er beslaglagt av nazistmyndighetene.

Vichy. Leval har gitt sin statssekretær avskjed for å ha mottatt ordre fra fascist-lederer Doriot, Leval's fremste råval til tyskernes gunst.

Washington. Det blir nå et handelskip er blitt bygget fullt fordig på 14 dager etter at kjølen var strukket. Det blir meldt offisielt igår at Amerika nå gjennomsnittlig leverer 3 skip hver dag.

Goebbels skriver i ukens nummer av "Das Reich": "Idag kjemper vi for våre liv. Det er ikke nok å vite hva man kan vente seg i tilfelle seir. Vi tyskere må også vite hva som vil hende med oss i tilfelle nederlag."

r. 151.

Mandag 28 september 1942 kl. 19.30.

Russland. Det er idag 60 dager siden slaget om Stalingrad tok til, og forsvarene fortsetter sin innbitte motstand. I dagens meldinger fra Moskva heter det at kampene er øket i voldsomhet. Tyskerne forsøker å føre fram forsterkninger, også med transportfly. Tyskerne har ikke hatt noen større framgang idag innenfor byens grenser. De forsøker å føre kiler inn i byen, men russerne har med motangrep gjenerobret de gater. Fronten går nå i sikker retning innenfor bygrensene. Nordvest for Stalingrad har russerne vunnet nytt terreng. Den anslår i Moskva idag de tyske tap ved Stalingrad til over 200 tusen menn de siste 60 dager. - I Kaukasus har russerne gjort vellykkede motangrep i Mesopotamiet, der de har besatt en høyderigg. SZ for Novorossiisk er flere landeover gjenerobret. Ved Voronezj har russiske tankesoldater en rekke tyske stillinger etter et vellykket framstøt inn i de tyske linjer. På Leningradfronten er 22 tyske blekkhus ødelagt ved blindvins etter en 2 dagers kamp.

General Wavell, den britiske øverste kommanderende i India uttalte i en oversikt over de forsinkjellige krigsskuespillene i New Delhi igår kveld at tyskerne allerede har gått glipp av sine krigsmål for 1942, som gikk ut på å tilføye de russiske arméer et ordelig nederlag. Forholdene nå viser at det nærmer seg slutten på den gunstige årstid for krigsoperasjoner i Russland. Nå ser det ikke ut til at tyskerne kan komme gjennom de kaukasiske pass før snøen faller. General Wavell uttalte videre at han var overbevist om at britiske og amerikanske styrker snart som mulig ville åpne en front nr. 2. Når og hvor denne front blir opprettet kan jeg imidlertid ikke si, sa general Wavell. Det vil koste oss og våre allierte store tap, men jeg er ikke i tvil om at vi skal komme tilbake til fastlandet. Med hensyn til den britiske luftoffensiv sa generalen at de slag som tilføyes tyskerne av de britiske fly medfører en svekkelse av tyskernes moral, som man ikke skal undervurdere. Med hensyn til situasjonen i India uttalte Wavell at han var fornøyd. Hver måned slutter 70 000 mann seg til hæren. Han pekte på Burmas strategiske stilling er meget viktig, ikke bare som forbindelseslinje til Kina, men Burma er også viktig for et eventuelt angrep mot Japan. General Wavell uttalte at han satt inne med planer for gjenerobring av Burma.

Det fjerde østet. Under et flyangrep på Rabaul i New Britain har amerikanerne angrepet et 15000 tonn japansk handelskip. Amerikanske fly har i Burma sett kraftige angrep mot japanske stillinger langs Burmavænen. På New Guinea har amerikanske patruljer angrepet japanske stillinger i Owen Stanley-fjellene nord for Port Moresby.

Lidigsten. Det meldes om minsket luftvirksomhet i de siste dager. Amerikanske Lillierator bombefly angrep igår kveld havna i Benghazi. Britiske langdistansofly har angrepet mål på Sicilia og veien mellom Gampot og Bafdia i Libya. Under disse angrep ble 7 aksefly skutt ned, mens 2 britiske fly savnes.

Flyangrepet på Oslo. Evening Standard skriver at da de nye fasciste bombeflyene gikk til angrep på Oslo betød det noe mer enn et angrep på Gestapos hovedkvarter, det betyr et håpets budskaps til et folk som har stilt seg absolutt avvisende til det tyske terrorveldet. En av de flyvere som deltok i angrepet hevder i en tale at angrepet ikke gjaldt Quisling, men hans tyske oppdragsgivere. Tyske jagere fulgte oss hakk i hæl, forteller han, men vi nådde å slippe bombene rett gjennom taket på Gestapos hovedkvarter på Victoria Terrasse. Et øyeblikk etter slo røksøyrene opp. Meldinger fra Oslo forteller at tusener av nordmenn sto på takene og fulgte angrepet uten å gå i tilfluktsrommene. Enkelte steder ble Korgesangen og "Ja, vi elsker" sunget. Den politiske virkning av angrepet er, mener man i London, at den norske motstand mot undertrykkene øker.

Storbritannia. Det har i de siste dager vært holdt store øvelser i Liverpool-traktene av amerikanske, kanadiske, regulære britiske styrker og hjemmovernet. Øvelsene, som var av stort omfang, varte i 2 dager. - Churchill har gratulert de amerikanske arbeidere med at de på et år har bygget skip på tilsammen 5 300 000 tonn. Dette er en rekord uten sidestykke, uttalte Churchill, og dere vet like vel som tyskerne hva dette betyr. - Det ble lørdag holdt et masse-møte i London, som drøftet kirkens stilling i samfunnet. Blandt talerne var erkebiskopene av York og Canterbury, og regjeringsmedlemmet Sir Stafford Cripps

Hitler angrep Sovjet-unionen fordi han vilde få kontroll over de russ. oljefelt og fordi han vilde sette den røde arme ut av spillet for grepet mot vest. Den tyske krigsledelse regnet med å kunne de russ. armene på samme tid. Det mislykkede angrepet på Moskva ifjer høst betegnede vendepunktet i kampen. Den tyske krigsledelse måtte bruke vinteren og våren på å forberede sommerfelttoget, men dette ble bare begrenset til Syd-Russland. Målet var å svekkes forbindelsen mellom Kaukasus og midtfrenten og muligens etterpå erobre Leningrad og Moskva eller Midtøsten. Tyskerne har nådd store resultater og erobret rike korn- og industristrøk. Men det er lite sannsynlig at de i år vil bli istand til å sette angrep mot Leningrad eller Moskva eller eljen i Sibir og det er enda mindre sannsynlig at de vil klare å trenge frem over fjellene i Kaukasus. Tyskerne har nådd et antagelig mål å kunne den russ. armene offensive kraft og etablere en utveksling som de kan holde med beskjedne tropper så de kan få overført flere styrker til vest. Ellers vil de på sikt og over tid å konsentrere en større del av krigsproduksjonen på ubiter og fly. Utvidet krig er den eneste chance Tyskland har til å stanse strømmen av amerikansk materiell til Storbrit. Over halvparten av det tyske flyvåpen er for tiden bundet på vestfronten. Tyskerne kommer til å sette meget inn på å styrke sitt flyvåpen slik at det kan møte en eventuell alliert invasjon. Videre blir de nødt til å utvide produksjonen av transportmidler. Alle meldinger tyder på at det tyske jernbanesystemet er utsatt for en sterk påkjenning. Endelig er det sannsynlig at tyskerne vil overføre våpen og tropper til Nord-Afrika for å erobre Egypt eller den nære Orient. Vi kan ikke vite om det vil lykkes tyskerne å gjennomføre sine planer, men angagelig har de nå gjort den samme feil som sist, nemlig å undervurdere sine motstandere.

Dette kommer tydelig frem i det slag som nå kjempes ved Stalingrad. Det er første gang i verdenshistorien at en storby forsvares fra hus til hus. Fra gate til gate. Ett fra et forvaringspunkt er ikke Stalingrad holdig stilling slik som den ligger med ryggen til Volga og uten naturlige forvaringsstillinger i terrenget. Den tyskerne har flere forsterkninger frem med jernbane, så de russ. ferjer over Volga. Tyskerne er overlegne i tall. Russene regner med at en mill. tyskere nå kjemper ved Stalingrad. Tyskerne er også overlegne både når det gjelder fly og tanks. Den russene har gjort kvart hus til en festning, og under slike forhold spiller fly og tanks ikke en så avgjørende rolle som på åpent slotteland. Tyskerne forsøker å trenge gjennom byen til Volga langs enkelte hovedgater for å splitte de russ. avdelinger og stryke den kvartal for kvartal. Russ. har åpnet et motangrep nordvest for byen. Dette angrep har hatt åskellig fremskritt og russ. er nådd frem til den, men tyskerne var forberedt, og de har nådd å etablert befestede stillinger her. Det er derfor ikke mulig å vite om dette angrep vil føre til at tyske tropper blir trukket vekk fra Stalingrad.

Tyskerne hevder at de er nådd frem til Volga på flere punkter. Selv uten dette har Volga mistet sin betydning som transportvei i og med at den beholder av tyske fly. Derfor har ikke Stalingrad samme betydning som før. Men byen forsvares allikevel med en enestående kampvilje og ideoforakt. Det er jo Stalingrad som symboliserer på det nye Russland, russenes forsvaret, og samtidig Volga, livslinjen i det gamle Russland. Den røde arme forsvaret har både fortiden og fremtiden. Den forsvaret har også stor militær betydning. Jo lenger tyske tropper kan bindes på dette avsnitt, desto bedre.

Man har lenge ventet et tysk angrep på Leningrad, og det er en viktig oppgave for tyskerne å svekkes Sovjet-unionens forbindelseslinjer med Atlanterhavet. Dette har russene hittil greid å forhindre ved sin fremskritt på disse frontavsnitt. I enda høiere grad har de hatt lykken med sig på midtfrenten. På Kaukasusfronten har tyskerne hatt liten fremskritt i det siste. De har hverken nådd frem til de sydlige havner i Svartehavet eller oljefeltene ved Grosnyi. I Kaukasus er sneen falt, så det er liten utsikt til at tyskerne vil kunne lenge her. Tyskerne har veldige tap. Russene regner med 190 000 fadne og sårede tyskere pr. måned. Men også russene har store tap.

Stillingen er alvorlig. Den store fordel ved de langvarige kamper i Stalingrad er at russene vinner tid til vinteren kommer, og tyskerne må forberede et nytt vinterfelttog. Det er å håpe at russene kan beholde sin slagkraft slik at Hitler vil stå overfor en to frontes krig, det er han frykter mest av alt.

Beredig består vestmaktene innsats dels i å sende tilførsler til Russl.

... ..

og dels i å bombe Tyskland. Så lenge nettene var korte og lysen var det vanske-
lig å sende tilførsler over Nord-Atlanteren til Murmansk og Arkhangelsk. Men i
ferrige uke sendte det brit. admiralitet melding om at en stor konvoi er blitt
sendt i første halvdel av september. Den var beskyttet av 75 krigsskip, deri-
blandt hangarskip, og medbragte utstyr til ni divisjoner. Konvoien satte i fire
dager kjempe mot tyske ubåter og fly med baser i Nord-Norge. Tsjens var mindre
enn forutsatt. Ingen av krigsskipene gikk tapt. Admiralitetet opplyser at nye og
store konvoier vil bli sendt i nær fremtid. Bombingen av Tysklands byer binder
en stor del av de tyske jagerne i vest, og det betyr også en svekkelse av den
tyske krigsproduksjon. Resultatene er spennende, og etter de siste tekter
innrømmer selv de som før var skeptisk innstillet til den såkalte strategiske
bombing at den nok kan bli en avgjørende faktor for krigens resultat.

Men bombingen betyr en hjelp på langt sikt. Russene trenger effektiv hjelp
så snart som mulig, og den beste hjelp vilde være et angrep på andre frenter.
Både det brit. og det amer. folk er offensivt innstillet. Hverken Roosevelt eller
Churchill hrer til den type statemenn som på grunn av overdroven forsiktighet
vikor tilbake for foretagender som kan medføre risiko. Men avgjørelsen av disse
spørsmål beror jo først og fremst inn under den øverste militære ledelse.
Den må ta avgjørelsen for en annen front som er en finiske tjener hverken
Sovjet-Samveldet eller de andre forente nasjoner.

Byhotene i kveld:
Flyangrepet på Oslo. Morgenavisene i London offentliggjorde idag fotografier
som ble tatt fra de fly som angrep Oslo. Et fotografi som ble tatt i høide med
kratakene viser et murbilde av bombeskrådet. Man ser kuppelen på Gøstape-
bygningen og en rykshole like i nærheten. Et annet fotografi som ble tatt av
flyene på høyveien viser en kraftig rykshole midt over byen. En medarbeider
sax skriver: Under dagangrep er det meget vanskelig å navigere, og det kreves
den største dyktighet og vådsamarhet av flyveren. Navigatoren ser bare husdakene
og har ingen landemerker å holde sig til. Det er ytterst vanskelig å finne frem
i en by som man ser bare noen fot over husdakene. Men jo vanskeligere oppgaver
er, desto større er seiren når det lykkes å lyse den tilfredstillende, sluttet
vår medarbeider.

Russland: Et voldent slag utkjempes langs hele Stalingradfronten. Kraftige
tyske fremstøt tar sikte på å bane seg vei gjennom byen og ned til Volga. Disse
tropper har hatt endel frengang etter voldsame tap. Fra Moskva meldes:
Russernes motangrep har ført dem frem til Dons pstered, og hele området mellom
Don og Volga står nu i lys lue. På Midtfrenten har den russiske offensiv hatt
ny frengang. I Kajeve-området har russiske styrker brutt gjennom de tyske lin-
jer og erobret 25 bebodde steder. Tyskerne har gjort forberedelser for å hindre
en alliert frengang i nord. Det har vært voldsame luftangrep over Murmansk.

De fjerns ston: I Owen Stanley-fjellene på New Guinea har allierte landstrid-
krefter hatt ny frengang. Amerikanernes luftvirksomhet over Salomonøyene og
De Aleutiske øyer har gitt gode resultater. 49 japanske fly er skutt ned, 2 jap.
kryssere, 2 undervannsbåter og 3 andre skip er truffet, et av dem sannsynligvis
senket. Ingen amerikanske fly gikk tapt.

Midtøsten: I Egypt er det opphold i kampene tillands. Det er kommet melding
om at det hver dag kommer frem 10 000 tonn forsyninger frem til Suez. Kaspian
er full av skip. På Madagaskar har de allierte tatt den siste havn på den
sydlige del av øya, Tulcar.

Frankrike: Vichykringkastingen opplyste idag at Laval's plan om å sende franske
arbeidere til Tyskland, har slått feil. Av de 150 000 franske arbeidere man
skulle skaffe, er det bare 17 000 som er dratt avsted.

.....

Russland. Slaget om Stalingrad raser nå på 22de dagen. Forsvarerne holder fremdeles seive byen og forstedene. De voldsomme kamper foregår hovedsakelig for byen, der tykkerne igår kastet inn utværmengder av tanks og stormtropper i et nytt forsøk på å slå seg gjennom til Volga. Alle angrep slås dog ned. Det vil hjelpe disse russiske kommuniker, som i ettertid om disse tyske angrep. De stede russiske till et stort anlagt motangrep og gjennobret flere tyske stillinger. Markene rundt byen ligger stadd med fjerne tyskere. Bare i et området systemet 1800 mann og 29 tanks. Idkvel er de på ikke nådd fram til gatene i midt i byen. En regner med at 2000 tyske kamper og 25 artilleriregimenter nå er rettet mot Stalingrad. Nordvest for byen har russene som kjent satt inn en massiv motoffensiv. Her angrep Timofjenko hårdt på den tyske flanke, og tyskerne reaktar endeløse motangrep for å demme opp for den russiske framrykking. Tyskerne har 30 divisjoner i dybden; men russene står allerede ved Dn, og de har stadig initiativet. Timesl Moskva-korrespondent skildrer at det russene har kunnet gå til angrep på tyskeres vestre flanke er en bedrift av rang. Russene har overvunnet de naturlige vanskeligheter ved samme pangsnot og kasatisermet som de viste under kampene siste vinter. Det er ikke vanskelig å se til angrep ved de styvete sandaler ved Stalingrad i et territorium som naturlige forsvarsværker som det var å holde igang en vinter-offensiv på ironske vraker og marker. - De øvrige frontavsnitt: Ved Rjev har russene brutt gjennom de tyske forsvarsværker ved en linje som ble kalt "Der Fører-Linie". I Kachkas holder russene på sjerde dagen stadi mot den siste tyske offensiv ved Kasbek. Sydost for Novorossiisk har russene gått til motangrep. En spesialdivisjon russisk flåteavdeling har gjort et taktisk angrep i havnen ved Novorossiisk. 2 tyske båter med deres mannskap ble utslettet. - Den russiske luftoffensiv som omspanner "det tyske rom" fra Königsberg til Budapest og Bucaresti blir stadig kraftigere. I de siste 12 måneder har russene bombet 20 byer i Tyskland og vasallstatene. Berlin har hatt 12 angrep, byer i Ungarn, Romania og Polen 13. Angrepene forstas i konsentrerte takt med varighet på bare en halv time med ilerometers bombefly som kan fly 2 - 3000 km uten slutt. En angrep. Tre tyske fly ble skutt ned over England inatt. I formiddag angrep 2 tyske fly en skole i England, 20 skolegutter, en lærerinne og skolens rektor ble drept. Flere elever ble såret. - Mitt i september har tyskerne mistet 25 fly over Storbritannia, det er en stor del av det lille antall fly som tyskerne har kunnet sette inn. Nesten like mange tyske fly er i det samme tiderom skutt ned over sine baser. I september for 2 år siden var tall på nedskutte tyske fly over de britiske øyer 1024. Det var under tyskerne store luftoffensiv. Men nå er det det allierte luftvåpen som kan holde offensiven i gang, og det en som er langt større enn den tyskerne noen sinne har kunnet prestere. - Det meldes offisielt at det britiske og amerikanske flyvåpen i de 13 første dager av september har sluppet 5000 tonn bomber over Tyskland. Den demoraliserende virkning flyangrepet har på befolkningen skildrer tydelig gjennom i en rapportasje som Hamburger Fremdenblatt bringer fra ransede øyer i Vesttyskland. Lindet skildrer bl. a. forholdene i Bremen etter det britiske angrep 15 september. I den gamle bydel var gater og åpne plasser dekket av ruinrunder og av bygningene sto bare stålkjellerne igjen. I de yngre bydeler var de fleste faste deler utslettet. I Hamburg er over 200 000 mennesker blitt hjemløse; i Bremen har tredjedelen av befolkningen i hus som ikke lenger er tjenlige som menneskeboliger. Den tyske "riksleder" dr. Ley er blitt ustyrt med særlig myndighet som sjef for en kommisjon som skal ta seg av de husville. - Amerikanske innsats i luften blir stadig sterkere. Roosevelt har idag bedt kongressen om en øyeblikkelig bevilgning på 715 mill. pund til bygning av 14 000 nye bombe- og jegerfly til styrkelse av flåten flyvåpen. USAs krigsproduksjon er nå større enn den samlede produksjon for Tyskland og alle europeiske land under tysk herredømme.

Midtøsten. Dagens Kairokommuniké melder om fortsatt britisk luftoffensiv over hele Nordafricafrenten. Natt til tirsdag ble bl. a. Tabruk og frem-skutte fiendtlige flyplasser bombet. I det Ioniske hav ble et italiensk handelsskip rammet og senere satt på grunn av besetningen. En italiensk destroyer fikk en treffer midteklips. Under luftkamper ved britiske angrep på

...slaget om Stalingrad raser nå på 22de dagen. Forsvarerne holder fremdeles seive byen og forstedene. De voldsomme kamper foregår hovedsakelig for byen, der tykkerne igår kastet inn utværmengder av tanks og stormtropper i et nytt forsøk på å slå seg gjennom til Volga. Alle angrep slås dog ned. Det vil hjelpe disse russiske kommuniker, som i ettertid om disse tyske angrep. De stede russiske till et stort anlagt motangrep og gjennobret flere tyske stillinger. Markene rundt byen ligger stadd med fjerne tyskere. Bare i et området systemet 1800 mann og 29 tanks. Idkvel er de på ikke nådd fram til gatene i midt i byen. En regner med at 2000 tyske kamper og 25 artilleriregimenter nå er rettet mot Stalingrad. Nordvest for byen har russene som kjent satt inn en massiv motoffensiv. Her angrep Timofjenko hårdt på den tyske flanke, og tyskerne reaktar endeløse motangrep for å demme opp for den russiske framrykking. Tyskerne har 30 divisjoner i dybden; men russene står allerede ved Dn, og de har stadig initiativet. Timesl Moskva-korrespondent skildrer at det russene har kunnet gå til angrep på tyskeres vestre flanke er en bedrift av rang. Russene har overvunnet de naturlige vanskeligheter ved samme pangsnot og kasatisermet som de viste under kampene siste vinter. Det er ikke vanskelig å se til angrep ved de styvete sandaler ved Stalingrad i et territorium som naturlige forsvarsværker som det var å holde igang en vinter-offensiv på ironske vraker og marker. - De øvrige frontavsnitt: Ved Rjev har russene brutt gjennom de tyske forsvarsværker ved en linje som ble kalt "Der Fører-Linie". I Kachkas holder russene på sjerde dagen stadi mot den siste tyske offensiv ved Kasbek. Sydost for Novorossiisk har russene gått til motangrep. En spesialdivisjon russisk flåteavdeling har gjort et taktisk angrep i havnen ved Novorossiisk. 2 tyske båter med deres mannskap ble utslettet. - Den russiske luftoffensiv som omspanner "det tyske rom" fra Königsberg til Budapest og Bucaresti blir stadig kraftigere. I de siste 12 måneder har russene bombet 20 byer i Tyskland og vasallstatene. Berlin har hatt 12 angrep, byer i Ungarn, Romania og Polen 13. Angrepene forstas i konsentrerte takt med varighet på bare en halv time med ilerometers bombefly som kan fly 2 - 3000 km uten slutt. En angrep. Tre tyske fly ble skutt ned over England inatt. I formiddag angrep 2 tyske fly en skole i England, 20 skolegutter, en lærerinne og skolens rektor ble drept. Flere elever ble såret. - Mitt i september har tyskerne mistet 25 fly over Storbritannia, det er en stor del av det lille antall fly som tyskerne har kunnet sette inn. Nesten like mange tyske fly er i det samme tiderom skutt ned over sine baser. I september for 2 år siden var tall på nedskutte tyske fly over de britiske øyer 1024. Det var under tyskerne store luftoffensiv. Men nå er det det allierte luftvåpen som kan holde offensiven i gang, og det en som er langt større enn den tyskerne noen sinne har kunnet prestere. - Det meldes offisielt at det britiske og amerikanske flyvåpen i de 13 første dager av september har sluppet 5000 tonn bomber over Tyskland. Den demoraliserende virkning flyangrepet har på befolkningen skildrer tydelig gjennom i en rapportasje som Hamburger Fremdenblatt bringer fra ransede øyer i Vesttyskland. Lindet skildrer bl. a. forholdene i Bremen etter det britiske angrep 15 september. I den gamle bydel var gater og åpne plasser dekket av ruinrunder og av bygningene sto bare stålkjellerne igjen. I de yngre bydeler var de fleste faste deler utslettet. I Hamburg er over 200 000 mennesker blitt hjemløse; i Bremen har tredjedelen av befolkningen i hus som ikke lenger er tjenlige som menneskeboliger. Den tyske "riksleder" dr. Ley er blitt ustyrt med særlig myndighet som sjef for en kommisjon som skal ta seg av de husville. - Amerikanske innsats i luften blir stadig sterkere. Roosevelt har idag bedt kongressen om en øyeblikkelig bevilgning på 715 mill. pund til bygning av 14 000 nye bombe- og jegerfly til styrkelse av flåten flyvåpen. USAs krigsproduksjon er nå større enn den samlede produksjon for Tyskland og alle europeiske land under tysk herredømme.

Midtøsten. Dagens Kairokommuniké melder om fortsatt britisk luftoffensiv over hele Nordafricafrenten. Natt til tirsdag ble bl. a. Tabruk og frem-skutte fiendtlige flyplasser bombet. I det Ioniske hav ble et italiensk handelsskip rammet og senere satt på grunn av besetningen. En italiensk destroyer fikk en treffer midteklips. Under luftkamper ved britiske angrep på

Sidi el Barani og hørse Matruk ble 2 tyske jagere skutt ned. 2 britiske jagere saknes fra samtlige toktier. - Igår nærmet 2 tyske jagere seg Malta, men da britiske fly gikk opp og utfordret dem, unngikk de kamp og vendte om. Flenden har ennå ikke, med alle fordelene på sin side, klart å slå ut Malta. Tvertim nyttes øya fortsatt som base for britiske ubåter som står i se på de tyske konvoier. Befolkningens moral er usvekket etter alle luftangrepene. - 2 tyske ubåter er sunket etter flyangrep i Eissayahukten. I de engelske aviser idag offentliggjøres bilder som viser den ene ubåten i synkeferdig tilstand, og 25 overlevende fra den annen som føres over i et engelsk marinefartøy. - På Ny Guinea hamrer det allierte flyvåpen løs på japanerne til lands med god virkning. Australerne har inntatt en viktig japansk stilling i fjellene nord for Port Moresby. Japanerne er på tilbaketog og har etterlatt seg en mengde lager og utstyr. Fra McArthurs hovedkvarter meldes at australerne stadig avanserer - de har tatt initiativet og har oppstått japanernes metoder med inn- og utplaner-inntaktikk.

Morg. De siste meldinger fra Oslo om det engelske flyangrep fredag er motstridende. Ifølge enkelte rapporter skal det tyske luftvern i byen overhode ikke være trådt i virksomhet. Det britiske fly som ble skutt ned, falt vistnok i sjøen ved Sandvika. En melding fra Oslo til Tidningernes Telegrambyrå sier at det gikk nest ut over gårdene i Kronprinsensgt. og Arbins gt. I Kronprinsensgt. ble en gård som ligger 10 m fra Gestapos hovedkvarter rammet. Vindrosett, Terrasse er delvis skadet. Taksten falt ned og vinduene sprang seg i stykker. Skjedde med gårdene i ved enkrets. Kirkedeptet og Soc.deptet har mistet fyllte, da veggene og taket i kontorene ble ødelagt. To hus fikk falltreffere og flere ble skadet av takbranner. En leiggård som ligger kloss opp til Akersberg i Bert Adelersgt., som nylig ble overtatt av tyskerne, ble skadet, likedan halvparten av et hus ved siden av det hotellet der Falkenhopst til før kort tid siden holdt til. Alle vinduene i Akersberg og i KNA-gården sprang. Forsvrig betones at det er vanskelig å skaffe nøyaktige opplysninger på. ~~Fatesperringer. Quisling har skjendet 5000 kr. til et hjelpefond til de rammede familier. Det opplyses ikke hvilken kasse han har tatt pengene fra. - Tyskerne har nå stjålet alle radiopparatene i Oslo. Ved den første utenlandsendingen, som gikk til Hamburg, turde de ikke benytte norske bryggerarbeidere, men måtte utkommandere folk fra Legionen. - Det meldes at Dieppe-toktet vakte stor nervøsitet blant tyskerne i Norge. Kystforsvaret ble forsterket på en rekke steder og en mengde forholdsregler truffet til å møte en eventuell engelsk invasjon. I Narvik ble der således i de første dager etter Dieppe oppstillet mitraljøser og artilleriposter på gatehjørnene ved havnen. - Tyskernes evne til å opprettetlede transporten på de norske veier blir mindre og mindre effektiv. I Kongsvinverdistriktet har de således nylig måttet gå til rekvisisjon av lastebilene. - Det blir stadig mer alminnelig med rømninger fra russiske fangeleire i Norge. Det hender også at tyskerne ser sitt snitt til å stikke av. Fra en fangeleir ved Målselv har 3 tyske fangevakter og 4-5 fanger kommet seg over til Sverige. Fra en leir i Sydvaranger er en tysker og 3-4 russiske fanger forsvunnet. Da en ikke siden har hørt noe fra dem, går en ut fra at de har greidd å ta seg over til de russiske linjer.~~

IRA KIRKEFRONTEN. (Redakjemolt.) Predikantlisten og privat avertering av gudstjenester m.v. kommer fra nå av til å mangle i våre offentlige aviser. Sammenheng er denne: Kirkedepartementet er blitt irritert over at "de streikende prester" ikke blir ført opp med navn og embetstittel i predikantlisten. I brev av 23. ds. krever deptet at listen skal inneholde den forrettende prests navn og embetstittel. Også de betalte annonser skal stilles under kontroll. Fortsetter man å drive sabotasje mot "regjeringens bestemmelser, så får heller predikantlisten og annen privat avertering fra illoyale prester inntil videre sløyfes". De prester som har nedlagt sine embeter, kan selvsagt ikke bruke sin embetstittel. Derfor må de la averteringen fare. - 16 prester har i den senere tid fått beskjed om å forlate sine distrikter med en frist på åtte dager. - Kirkedeptet har prøvd å få forhandlinger i gang med kirken. Skancke og Feyling skrev 15/8 under på at Berggrav skulle frigis ubetinget og straks. Senere har de tatt løftet tilbake. De krever nå at kirken skal anerkjenne quislingregjeringen.

LONDON - RADIO

Nr. 154. Torsdag 1 oktober 1942 kl. 19.30. 2. Eng.

Russland. Slaget om Stalingrad har nå vært i 65 dager, og byen holder fremdeles stand, til tross for at tyskerne setter alt inn for å erobre byen. I mellomtiden har Russland i ettermiddag betar det at tyskernees framgang med tank- og panserstyrkene forseter blir etterfulgt av en kraftig luftbombardement med beholdningsflyger og ferjenteder ved Voronezj. Tyskerne har satt inn 30 divisjoner og 1000 fly for i et konsentrert angrep å tilintetgjøre byen. I byens sydløse utkant er imidlertid russerne gjenopret et landsby og et høydreg. - De øvrige frontavsnitt i Vestkaspius er flere steder angrepet blits tilhake sydost for Veronassisk. I kompani russiske soldater ble drept. Under kampen i Mestokkasus har det kaspiuske hav har tyskerne drept 3100 mann. I et tillegg til dagens russiske kommunike heter det at det raser lokale kamper ved Voronezj. Det russiske press er stadig kraftig i Bagajevtraktien og nær Leningrad er 21 tyske fly skutt ned. I Østersjøen har russiske krigsskip søket 10000 tonn tysk handelskip. Nordkysten av Norge ble angrepet av allierte fly natt til onsdag, videre er Solberg, Sjøli og et flodtlig flyplass angrepet. 2 britiske langdistansfly har også vært i luften men tap skutt ned 3 av 4 tyske bombefly i luftkamp nær Bergen lufthavn. Sillands har det vært patruljevirkosmet. De allierte styrker på New Guinea har nå tatt en landsby og et høydreg, blir det meldt fra General MacArthurs hovedkvarter. På de siste 24 timer har de allierte drept 1000 tyske soldater og 1000 sivilister og utstyr er falt i deres hender. De tyske styrker som skulle ha rykket fram mot Port Moresby er nå altså på tilbaketog og de samme soldater amerikanske bombefly rettet angrep mot japanere og allierte. - På Salomonøyene forsetter kampene. - Hitlers taler i Sportspalatz i Berlin er stadig mer rasende. I BBC's tyske utsending idag ble det uttalt at Hitler denne gang ikke kunne love annet enn at han skulle ta Stalingrad, og de allierte ikke skulle få fotfeste på fastlandet mer enn 9 timer og at japanerne skulle erobre hele New Guinea. Hitler av oktober 1942 er usikker i vest og har ingen større håp enn en stabilisering av linjene i øst. Det er karaktéristisk at hans tale blir mer og mer defensivt betort etter som tiden går. Det vil bli interessant å høre hva han sier i 1943, om han i det hele tatt er i stand til å si noe da. I en annen kommentar heter det at det riktigste ved avisene idag for de tyske lesere er detsen, 1. oktober 1942. 3. oktober 1942 kunngjorde Hitler at den endelige offensiv mot russerne var satt igang. Denne gang kunne han bare love Stalingrad. Forøvrig finner man det utvilsomt at hverken Goebbels eller Hitler ga noen oppgave om framgang for den nye delen i de okkuperte land i sine taler. - Goebbels har i en artikkel i "Das Reich" denne uke truet visse naturlige land i Europa som ikke skyr noen anledning til å overta det nye Tyskland." Til skrives idag at den tyske overkommando venter neppe å nå sitt mål i Russland i høst. Det er mulig at Stalingrad kan falle i høst. Men det viktigste er at de russiske armeer er i god behold, og kan fortsette sin heltmodige kamp mot tyskerne. De fornyede angrep. Det blir meldt at 8 millioner tonn handelskip er bygget ferdig derfor for i september ble 90 fartøyer bygget, det vil si 3 pr. dag. I en kommentar til dette vil løse et av verdens største problemer." - Den amerikanske arbeidsminister Frances Curtin har sendt en hilsen til de norske arbeidere. Vi står alle produktionsrekorder i verdens mest produktive land, uttalt han bli, a. Vi hilsar dere for hva dere har gjort og hva dere vil gjøre. Vi vil en dag faire arbeidets dag sammen, sluttet Curtin. Tsjekkoslovakia. 5 måneder etter Heydrichs død kommer melding om at ytterligere en kjent Gestapoleder er drept i Tsjekkoslovakia. Det er Alois Gräber, lederen av Gestapo i Praha.